

ROMANIA NOUA

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor

Redacția și Adm. Strada Gogol No. 39 - Cluj-Napoca - TELEFON 51

Director: Dr. ENISFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru Sub conducerea unui comitet alcătuit de Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATHEU

Urzitorul unirii noastre politice: Mihai-Viteazul

E ziua sfântă a marelui Voevod. Din umbra vremilor apuse se desface astăzi seninătă și mândra figura viteazului Domn, care prin strălucirea geniului său militar, ea și prin patronajul său sa prevedea politica a introdus în istoria de glorie și de suferință a neamului românesc marea concepție a unității noastre naționale.

E n'a răsunat în mintea lui acuită ca un vis de mare deșert, și ca o inspirație de sus determinată de trecutul glorios și de viitorul mare al unui popor chemat să îndeplinească o misiune istorică în mijlocul neamurilor purtătoare de cultură și creatoare de umanitate.

Mihai-Viteazul își dădea seama în clipa lui să se troneze în jurul ei, și că această înălțare nu va putea rezista în izolarea și încercările de asvire și de siguranță desfășurate de o amenințare din partea puterilor State militare megieșe.

Ioanțagi săi plini de merite războinice, s'au luptat în cursul vremurilor atât pentru independența cât și pentru libertatea țării și a poporului cărmănit de ei din mila lui Dumnezeu.

Toate slujbele și jertfele lor erau concentrate asupra acestor deziderate politice, pe care au și izbutit să le împlinescă și să le mențină în mijlocul furtunilor săngeroase ce treceau fără milă peste câmpurile moștenirii lor strămoșești.

Dar necontenitele războaie cu formidabila putere smântă a Turcilor, care se proiecta tot mai mult ca o primejdie cutropitoare, deși pără în conștiința lui Mihai-Viteazul necesitatea concentrării forțelor românești într-un singur bloc puternic, de care să se servească toate valurile de robie dușmăni și de strivire nemiloasă.

Pentru această idee uriașă în sine unui popor mic, era nevoie de vitejie războinică și de înaltă știință politică, care să fie întreprinsă cu energie luptătoare și îndărătnică.

A fost un noroc neașteptat al neamului nostru, că aceste condiții excepționale se găseau într-o ferită armonie în persoana istorică a lui Mihai-Viteazul.

În scurtă vreme încusăna lui scilicite zdrobi în a după alta trufșele armate turcești, câștigând prin țările creștine o faimă egală cu a lui Ștefan cel Mare și Ion Corvina, cuprinsă în caracterizarea plastică a istoricilor contemporani: „Steaua de la Râșnița”.

Această aureolă îi săvârșea Mihai-Viteazul ca o plină a gura pentru eroarea și executarea marei sale plan de a cuprinde sub o singură domnie toate țările locuite de Români.

emvrie 1599 intrarea biruitoare în Alba-Iulia. Apoi în triumful acestei victorii răsunătoare alarga cu oștile sale în Moldova care i se înclină bucurătoare. E clipa cea mare, în care vizul de mare al neamului nostru se coboară pe pământ prin sabia lui Mihai, ca cea mai orbitoare realitate din câte cunoștea până atunci istoria Românilor.

Fulgurătorul creator al unirii noastre politice vestea marea faptă în aceste cuvinte simple dar eterne: „Eu Mihai Voevod, Domn stăpânitor al țării Românești, Ardealului și Moldovei, pace și sănătate trimit vouă credincioșilor boeri ai Domniei mele și fie-vă cunoscut cum că Dumnezeu s'a milostivit și a făcut să se mai împreune laolaltă frații cei pribegii sub un singur stăpânitor, precum se adunau puii sub aripile cloștei. Și să știți că voia mea este, dacă ne va ajuta Dumnezeu, să luăm sub ocrotirea noastră toate semințiile din neamul nostru al Românilor ce s'ar mai găsi în pribegie sau în robie.”

De-acuma se pare că marea stat național al Românilor e constituit și nimic nu mai poate împiedica consolidarea lui definitivă. Dar era scris pe semne de atunci ca nenorocirea noastră să isvorască din duplicitatea aceleiași perfide Austriei, pentru care atunci ca și astăzi România s'angherasă cu credință și încredere oarbă. Capul lui Mihai căzu la Turda în ziua de 29 August 1601, lovit mișelește de călăii împăratului austriac. Dar din sângele lui nevinovat s'a ridicat — peste blestemele acestei tragedii naționale — luminos și sfânt un ideal care n'a mai pierit din conștiința urmașilor: unitatea națională.

Toate luptele și suferințele românești, mai ales din țările robite isvorau din îndemnul tainic al acestui mare testament politic, care intrase în conștiința neamului ea o necesitate organică.

Pentru acest înalt crez național au muncit și au plâns în cursul celor trei sute de ani și mai bine, generațiile de vizitatori, de idealști și de bărbii de stat, în suferință de credință neșugădită ca trebuie să sosescă ziua împlinirii lui depline.

Porunca lui imperativă a aruncat România în vultorea încaerării universale, ca după cele mai mari sacrificii de sânge aduse de toate provinciile românești, să ne vedem astăzi în fața unirii politice a neamului nostru.

Isvoarele de lacrimi, ce au curs imbelugate din ochii părinților noștri, dăruia întunecată a mucenicilor cari s'au stins în mnezăcila temnițelor, zbuciumul preșilor și al învătărilor luptători, toate se svântă și se tămăduiesc astăzi, în lumina divină a dreptății ce se coboară curată și binecuvântată peste poporul românesc unit în hotarele vechii Daciei.

Și în aceste clipe de cercasă bucurie, suferințele noastre se pleacă smerite și pline de recunoștință în fața icăușii sfinte a Marelui Voevod, care se înalță astăzi strălucitor din mormântul dela Turda spre înmăuna sărbătoreasă Mării Românești urzite de El, ca aureola netrecătoare a Coroanei Sale, ce se așază astăzi luminoasă pe creștetul celui dintâi împărat al vișurilor noastre împlinite.

Cad tronurile silurii...

Inchinare victimelor dela Turda

Cad tronurile silurii, Purpura lor, ca o sfidare, E azi drapelul liberării Înălțuitor popoare...

Dormi liniștit de-acum, Voevoade, La Turda, unde te îngropară, Căci pe pământul țării tale Stăpâni sânt azi Româniliară.

Din patru unghiri ale lumii Biruitorii ei vin, cu arme, Cutropitorii să-i alunge Și împărăția lor s'o darne...

Viteze Voevod, privește-ii... Cum vin de dârji și mulți brazi, De greul lor, Carpații mândri Nepulnicioși își plec grumazii

In peptul lor se zbate duhal Răzbuitor al verii tale Și nu-i lărie omenească Să poată să li stea în cale...

Din ale Albei-Iulii ziduri Li chiamă sfânta amintire Coroanei tale păngărite Să-i dea o nouă strălucire.

Cad tronurile silurii, Purpura lor, ca o sfidare, E azi drapelul liberării Înălțuitor popoare!

Sebastian Bărbulescu

Parastasul din 1918 pentru Mihai Viteazul

Dupa o datină veche, la 8 Noemvrie din fiecare an, s'a săvârșit un parastas lângă capul lui Mihai Viteazul, Domn al Țării-Românești, al Moldovei și al Ardealului, pentru veșnica pomenire și fericita odihnă a sufletului eroic al mucenicului Românului.

Luptele armatei, în acest războiu unite cu jertfele poporului pentru aducerea la îndeplinire a idealului strămoșesc au făcut ca osul sfânt — capul viteazului Voevod — să-și pășăsească biserica de adăpostire din Mănăstirea Dealului.

În aceasta a lui pribegie, l-am primit, cu adăna evlavie, în Mitropolia Iașului, unde Viteazul, acum 318 ani, își făcea intrarea triumfală, venind din Ardeal, ca Domn al biruințelor și întregitor al pământului strămoșesc.

Parea că dorința lui, nebirușă, îl aducea aici, ca să fie martor la toate luptele și suferințele ce duc urmașii lui între izbănda idealului, pentru care el și-a dat ca preț viața, prin sabia străină, în câmpia dela Turda.

Ascunse au fost moaștele în aceste zile grele — dar pline de nădejde — pentru că, la vreme, să le avem în mijlocul nostru, slăvind-le, ca o asigurare și o făgăduință.

Parastasul din acest an, se va face la Mitropolia, în prezența M. S. Regelui, purtătorul cununilor Viteazului Mihai, unită pe toți Români în aceiași mișcare de pietate națională și însufleții de marelui acestui ceas hotărâtor, în care, alinați de pretutindeni, în această Moldovă a păstoriei mele „așteaptă îndeplinirea Scripturilor” orânduite de Dumnezeu în cartea vieții neamului nostru, adică: „România Mare”, precum a voit-o Voevodul viteaz românesc.

Dumnezeu fie cu noi!

Pimen, Mitropolitul Moldovei și Sucevei

Situația în Ardeal

Ardealul în mâna gardelor românești. Mackensen la Sibiu. — Șeful armatelor germane. — Spiritul național de nează.

În Ardeal s'au format în toate orașele și astăzi garde românești sub comanda ofițerilor români din fosta armată austro-ungară.

Aceste garde stau la dispoziția Consiliului național județean, care e supus marelui Consiliu Național dela Arad. Acesta conduce de prezent toată viața Ardealului.

La Alba-Iulia falăie tricolorul împintat de Capitanul Florian Medrea, care e comandantul gardelor din Alba inferioară. Dar nu numai aici, ci aproape întreg teritoriul românesc e stăpânit de Români, chiar Beiușul, Bistrița și și alte județe cu populație amestecată.

Armata română, care a intrat în Ardeal, nu poate însă înainta repede din cauza zăpezii mari ce s'a revărsat de câteva zile, găsindu-se acolo aproape terminată întreaga operă de ordie și siguranță.

În rușinoasă sa retragere feld-mareșalul Mackensen s'a oprit la Sibiu. Aici a dat un ordin de zi în care-și asigură tovarășii că el va fi ultimul german care va păși teritoriul românesc. E aceasta o înălțare pentru neputinții soldați, cari au intrat cu atata amărie în câmpiile Olteniei și Munteniei și astăzi trebuie să plece în case neorânduite ca și odinioară celele lui Andrei Bathory, dela Șalimbăr.

Treburile germane duc cu sine

tot ce au putut jefui în teritoriul românesc: mobilier, automobile, cai, vite. În garile din Ardeal soldații prefac vagoznela în prăvălii și vând tot ce au furat pe prețuri ridicole. Astfel s'a vândut la Sibiu un automobil cu 300 coroane, un cal cu 100 coroane. Capitanul Arcep dela Sibiu a descărcat cu garda sa un tren de acestea în care a găsit saci cu făină, baine, bocanci, cutii cu găini și cu porci mici.

Memții duc astfel cu sine averi de milioane, cari ar trebui oprite prin orice mijloc în teritoriul românesc.

Populația românească a Ardealului e însuflețită de cel mai curat spirit național. La toate adunările de consolidare o gâzilor oratorii venii să-i însuflețească pentru unirea cu România s'au găsit totdeauna în fața unei situații suferințiste, la constatarea căror lacrimi de fericire li-au scaldat obrajii. Deabiau începeau să vorbească și nesfârșite strigăte de „să trăiască România Mare”, „să trăiască Impărăția Românească” umpleau văzduhul.

Ca urmare a acestui spirit, frunțații români din Ardeal vor convoca cât de curind o adunare națională la Alba-Iulia, care va hotărî marea unire așteptată și vișată de veacuri.

Transilvania va proclama unirea cu România

Consiliul național face mari pregătiri pentru convocarea adunării naționale care va proclama la Alba-Iulia, unirea definitivă cu România.

Adunarea e proiectată pe ziua de 17 Noemvrie. Ardealul întreg așteaptă cu nerăbdare această zi istorică.

Ultimul Consiliului național din Ardeal

Consiliul național central românesc din Arad, a adunat guvernul unguresc, au alinașt pentru retragerea autorităților ungurești de pe teritoriul Transilvaniei.

Calul Românilor din Bucovina arestat

Din ordie mai înaltă autoritățile militare române au arestat pe Colonelul Fischer, călăul Bucovinei, aducându-l la Iași împreună cu toată familia lui.

Scopul întrevederii între Franchet d'Espéray și contele Károlyi

Adam abia acum scopul întrevederii care au avut loc între Károlyi și Franchet d'Espéray la Belgrad.

S'a discutat și s'a amnat convenția militară cu privire la aplicarea Ungariei a condițiilor de armistițiu încheiate între Italia și Austria. Între acestea ar intra și obligația de a retrage armatele ungurești la nord de Murăș (ceea ce ni se pare inexact. N. R.)

„Neamul Românesc” rezumază astfel: Contele Károlyi arată cum a fost primit la Belgrad de generalul Franchet d'Espéray. Când celia memoriul său, comandantul armatei de Orient l-a întrerupt ca să-i spuică nu poate reprezenta pe „Unguri”, ci numai pe Maghiari. A adăos ea dela 1867 simpatia pentru ei ar scăzut în Franța; aliații ai Germanilor, Maghiarii vor trebui să împărtășească soarta acestora. A citit stacurile din feile ungurești contra Franței și armatei franceze. Jâși, care s'a de față, a obiectat: „unde”. Laiss-z, laiszez, a răspuns generalul bătuând din picior.

La cererea ungurească de a se da carboni, Franchet d'Espéray a întrebat la ce le trebuie. — La industrii. — Care industrii? — Morile. — Faceți-vă mori de vânt!

Intrarea trupelor aliate în București

Contrar svonurilor că trupele aliate ar fi intrat în București, aflăm că ele au impresurat numai Capitala, dar nu vor intra în ea decât deodată cu trupele românești. Intrarea solemnă se va face, cum am mai anunțat-o, sub comanda M. S. Regelui Ferdinand în 28 Noembrie.

Către refugiații și voluntarii bucovineni

Refugiații și voluntarii bucovineni au îndurat patru ani de zile cele mai grele suferințe morale și materiale și și-au pus și viața în primejdie, fie în fața gloanțelor asupritorului de ieri, fie rătăcind în mizerie prin largul lumii, pentru un ideal: Alipirea întregii Bucovine la România.

Acest vis frumos azi e realitate. Fericirea ne e mare.

Dar muncă nouă și grea neașteptată. Atât suferințele noastre ale pribegilor, cât și suferințele și împirările fraților noștri rămași tot timpul războiului în Bucovina, ne-au învățat și pe noi și pe alții a înțelege altfel viața și problemele ei.

Viața politică, socială, economică și culturală din Bucovina liberă de mâine, numai poate fi și nici nu trebuie să mai fie cea de dinainte de războiu. Cu scârba ne aducem aminte de ea! O refacere radicală a vieții noastre publice ni se impune pe toate terenoale. Vremile mari și noi ne cer o viață nouă.

Pentru a o dobândi ne trebuie în frunte eamei noi. Numai pot rămânea la conducere urzitorii vieții urite de ieri.

Lata de ce, în urma raportului, temerării, asulțat cu însuflețire, al d' lui G. Tofan, cei la o antă de refugiații și voluntarii bucovineni, tărnuții Mării în 6 Noemvrie în sala Zemstvei științale din Cluj-Napoca, au votat cu multă însuflețire și fără nici o discuție, următoarea moțiune:

„Refugiații și voluntarii bucovineni, în lungul timp atât de bogat te experiențe, cât au stat departe de casele lor, și-au câștigat convingerea că războiul grosnic de azi va arde, cu focul său mistuitor, dar și purificator nu numai păcatele vechii vieți publice din alte țări, ci și din scumpe-ne Bucovina.

Schimbări radicale se vor impune pentru premonirea vieții vechi și aducerea unui nou suflu regenerativ a întregii Românii unite în general, și în special a Bucovinei românești.

Dar, pentru îndrumarea de primăvire a poporului nostru din Bucovina în viața cea nouă ce suntem chemați a o trăi, povățuitorii nu pot fi decât oameni noi, lămurii prin focul patriotismului, jertfel de sine și a intereselor particulare.

Să dispară conducătorii cari ne au dus la una din cele mai murdare vieți politice, la învătăbiri sociale, la falimente economice, la servilism față de stăpânirea asupritoare, ai cărei susținători n'au pregătit a fi până la urmă.

Refugiații și voluntarii bucovineni, intelectuali și țărani, al căror număr ajunge la două mii, cred că sunt în aceleși gând aproape toți cei de acasă, când declară:

Idrumătorul cel mai bine pregătit, din orice punct de vedere, pentru marea chemare ce se așteaptă dela conducătorul legitim al României de peste Moluca este profesorul universitar și membru al Academiei Române d-l Iason I. Nistor care, prin obârșia lui din păturile largi ale poporului, prin muncă cinstită și statornică, singura care la ridicat la înălțimea socială și morală ce o ocupa, prin cunoașterea profundă a vieții Românilor ce i-o poate da pregătirea de istoric, ca și prin însușirile personale ce-l caracterizează: simț de dreptate, onestitate și franchețe, precum și prin convingerile sale adevărate democratice, este predestinat, să fie caluzitorul vieții politice din Bucovina și reprezentantul cel mai indicat ori unde ar avea să se ia hotărâri asupra țării care în virtutea dreptății istorice și naționale de fapt, a reintrat în întregime în magnifica vechii Moldove a lui Ștefan cel mare.

După votarea acestei moțiuni adunarea la hotărârea ca orice refugiat sau voluntar întura acasă, să propage numai ideea unei alipiri complete și necondiționate a Bucovinei la România, organizarea vitează a Bucovinei având să se hotărască de constituanta României Mari, unde Bucovina își va avea reprezentanții săi.

Se aduce apoi la cunoștința tuturor refugiaților că toți cei ce nu sunt legați prin nici o îndatorire de locul de unde se află, pot pleca acasă. Coaliții se vor desface de serviciile ce le ocupă pe înecul, fără ca acestea să suferă, și numai în măsură ce se vor organiza serviciile din Bucovina.

V. Gr.

